

součástek), jež nesluší pokládati za radiotelegrafní zařízení.« Zde jsou tudíž jednotlivé součástky, z nichž radiotelegrafní, nebo radiotelefonní stanice je sestavena, výslovně označovány za radiotelegrafní zařízení. Omezující výklad Šu 10 prov. nař. ve zmateční stížnosti nemá opory v nařízení, jest naopak v přímém rozporu s nadpisem II. oddílu, obsahujícího zvláštní ustanovení pro soukromé radiotelegrafy a radiotelefony vůbec, jakož i s obsahem Šu 11. Budiž podotknuto, že podle Šu 2 zák. o telegrafech čís. 60/23 slovem »radiotelegraf« se míní v tomto zákoně a zajisté i v prováděcím nařízení vždy i radiotelefon. K vyvrácení výtky, že rozsudek nezjišťuje, že točný kondensátor, o který jde, spadá pod součástky v Šu 10 prov. nař. vypočtené, stačí poukázat na odůvodnění rozsudku, opírající se o přípis ministerstva pošt a telegrafů z 10. února 1925 a spisy téhož ústředního úřadu i doznání obžalovaného, a jež obsahuje zjištění zmateční stížností postrádané.

Budiž ještě podotknuto, že trestní sankce Šu 24 zák. čís. 9/24 se vztahuje (mimo případ přechovávání radiotelegrafního zařízení) na toho, kdo radiotelegrafní (telefonní) zařízení vyrábí, prodává, dováží, což vše předpokládá činnost trvalou (opětování), třebaš ne po živnostensku provozovanou, a že zákon nemínil postihnouti trestem toho, kdo pouze jednou na př. jako radioamatér vyrobí, doveze, prodá zařízení radiotelegrafní. Tomu nasvědčuje mluvnický výklad Šu 24 — zákon užívá slovesných tvarů iterativních (vyrábí, dováží, prodává), nikoliv skonalé formy (vyrobí, doveze, prodá), — jakož i souvislost s jinými ustanoveními zákona (§ 1 slovo »vyráběti«, § 3, 4) a zejména účel, který zákon sledoval, by vyrábění, dovážení, prodávání, tedy trvalá činnost byla závislou na povolení z důvodů technických, naproti tomu však, by ojedinělé případy výroby, prodeje atd. zvláště se strany radioamatérů nebyly trestány, poněvadž jejich činnost jest dostatečně postižena trestností přechovávání podle Šu 24 zák. čís. 9/24 po přípaadě Šu 18 zák. čís. 60/23. Přes to, že v souzeném případě rozsudek zjišťuje pouze jediný případ dovozu a prodeje radiotelegrafických součástek obžalovaným, dlužno jeho odsouzení podle Šu 24 zákona pokládati za správné, poněvadž jde o živnostníka, nikoliv amatéra, a ze spisů jde na jevo, že zjištěná jeho trestná činnost tvořila počátek nedovolených dovozů a prodejů radiotelegrafních zařízení.

Čís. 2319.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

S hlediska Šu 14 čís. 5 zákona není zapotřebí, by předmět útoku byl přímo označen; stačí, když předmět popuzujícího výroku je označen způsobem pro jiné seznatelným tak, že nelze důvodně pochybovati o tom, proti komu výrok čelí; nezáleží na podnětu a pohnutce činu.

Pojmy »popuzování« a »obecný mír«.

(Rozh. ze dne 17. března 1926, Zm I 755/25.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 27. srpna 1925, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle §u 14 čís. 4 zákona ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Dle důvodů rozsudku shledáno závadným, že obžalovaný dne 30. listopadu 1924 v hostinci O. v T. dával veřejně podnět k tomu, aby u poštovního ředitelství zakročeno bylo k tomu cíli, aby přeložení českého poštovního úředníka Josefa Č. do T., dosud ryze německé obce, bylo odvoláno a aby ředitelství bylo současně naznačeno, že, nebude-li žádosti vyhověno, bude obyvatelstvo z T. postupovati proti úředníku odpíráním potravin, a že obžalovaný prohlásil, že, kdyby žádosti nebylo vyhověno, musilo by nedodávání potravin býti obcí usneseno a ti, kdož by proti usnesení tomu jednali, musili by býti potrestáni peněžitými pokutami ve prospěch chudinského fondu.

Právnímu posouzení věci nalézacím soudem (čís. 9 a) §u 281 tr. ř.) nelze činiti důvodné výtky. Stížnost namítá, že o odpírání životních potřeb mluví se pouze v podání na poštovní ředitelství, že však obžalovaný proti úředníku samotnému nijak nevystupoval, naopak ho bral v ochranu, protože on za svoje přeložení nemůže. Stížnosti nelze dáti za pravdu. Že obžalovaný bral úředníka v ochranu, rozsudek nezjišťuje a není proto stížnost oprávněna na tomto předpokladě budovati. Dále nedrží se stížnost zjištění rozsudkových, přehlížejíc, že obžalovaný v druhé části svého projevu se vyjádřil, že kdyby žádosti obce za odvolání úředníka nebylo vyhověno, musila by býti obcí usnesena stávka v dodávání životních potřeb a osoby proti tomuto usnesení jednající pokutovány. Tento projev byl zajisté namířen přímo proti úředníku samému, byť i výslovně nebyl jmenován. Nad to postavil se soud u výkonu volného uvažování průvodů po skutkové stránce na stanovisko, že útok obžalovaného čelil proti samotnému úředníku, a nelze závěr ten označiti pochybeným, ježto je samozřejmo, že bojkotem, jímž mělo býti pohroženo v podání na poštovní ředitelství, kdyby byl ve skutek uveden, byl by postižen sám úředník. Podřadění pod zákon není ostatně vyloučeno, i když jde o trestný čin spáchaný nikoli přímým, nýbrž nepřímým výrokem a nepřímým působením na cit posluchačstva, takže není zapotřebí ani, by předmět útoku byl přímo označen; stačí, když předmět popuzujícího výroku je označen tak postačitelně, že nelze důvodně pochybovati o tom, že je namířen proti němu, a když se tak stalo způsobem pro jiné seznatelným. Na tom, že obžalovaný podání na poštovní ředitelství nese-psal, dále že bojkot nebyl ve skutečnosti usnesen a úředníku nebylo ublíženo, nezáleží, poněvadž zákon spatřuje trestnou činnost a to dokonanou již v samotném popuzování, bez ohledu na to, zda popuzování mělo v zápětí skutečný účinek a výsledek. Skutková podstata je vyčerpána již působením na jiné, jež podle úmyslu pachatelova směřuje a jest objektivně způsobilé k tomu, by v nich buď bylo vzbuzeno jisté roz-

hodnutí neb aspoň vyvolán byl jistý duševní stav, hovící cili, pachatelem sledovanému. Podnět, z jakého obžalovaný jednal, je pro kvalifikaci činu a otázku úmyslu bez právního významu, takže ani pohnutka bezzávadná neopravňovala obžalovaného, by ji uplatňoval způsobem závadným a bezprávným. Obžalovaného nemůže proto ospravedlniti, že svými slovy chtěl jen docíliti toho, by chránil obec před dalšími přírážkami. Zákon neoznačuje blíže způsob, jakým popuzování může se dít; lze tudíž jako prostředku k popuzování použití všelikého způsobu, jako pouhé promluvy, podnětu, návrhu a tomu podobné, jen když prostředek ten jest objektivně způsobilý vzbuditi u jiných osob rozhodnutí, by vykonaly jakýkoliv buď násilný nebo nepřátelský čin proti osobě třetí. Tuto způsobilost a vědomí obžalovaného o této způsobilosti vykazuje stíhaný projev v plné míře vzhledem k okolnostem případu a vzhledem k nezastřenosti a jednoznačnosti projevu samého. Prohlašovali-li někteří posluchači řeč obžalovaného za bezvýznamné fráse (rozsudek to nezjišťuje), je to nerozhodno, poněvadž otázku způsobilosti popuzování nelze řešiti jen s jednostranného hlediska jednotlivých posluchačů, nýbrž dlužno vždy uvážiti, zda projev byl jako takový sám o sobě způsobilým a tuto způsobilost bylo by vyloučiti jen tenkrát, kdyby bylo možno říci, že projev nemohl za žádných okolností působiti na jiné ve smyslu protizákonném. Že jednání obžalovaného bylo způsobilé, ohroziti obecný mír v republice, totiž ono klidné a smírné soužití všeho občanstva přes rozpory podmíněné růzností názorů a zájmů rázu politického a národnostního, netřeba blíže doličovati, vezme-li se zřetel na horkou národnostní půdu v místě činu, nehledě k tomu, že podle zákona již každá jednotlivá ze skutkových podstat v §u 14 zák. na ochr. rep. vypočtených ohrožuje obecný mír. Ani kritisování administrativního opatření nesmí vybočovati z mezí přípustných a nesmí se dít způsobem opodstatňujícím skutkovou podstatu popuzování ve smyslu §u 14 zákona.

Čís. 2320.

S hlediska §u 187 tr. zák. nezáleží na tom, jakým způsobem dostaly se pŕtahy o trestném činu a pachateli na vědomí soudu nebo jiné vrchnosti; stačí (k vyloučení beztrestnosti) ústní hlášení soudci nebo orgánu veřejné správy.

(Rozh. ze dne 18. března 1926, Zm II 12/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu ve Znojme ze dne 3. prosince 1925, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle §u 181, 182 tr. zák.

D ů v o d y:

Rozsudek prvé stolice popírá včasnost dobrovolné a úplné náhrady škody z důvodu, že zpronevěra obžalovaným spáchaná byla okresnímu